

مطالعه موردی چند آگزیشن از شیرین نشاط

پژوهشگر: مهندس فرشید خیرآبادی

www.F79.ir

طراحی و صفحه آرایی: مهندس شادی زهره وندی

www.Z365.ir

بهار ۱۴۰۱

معرفی شیرین ...

شیرین نشاط هنرمند و فیلمساز ایرانی الاصل مقیم نیویورک در قزوین متولد شد و در سال ۱۹۷۴ به ایالات متحده کوچ کرد. اگزیشن‌ها، اینستالیشن‌ها و فیلم‌های او در فستیوال‌ها، دوسالانه‌ها و موزه‌ها و گالری‌های معتبر و سرشناسی در جهان به نمایش گذاشته شده و ایشان برنده جوایز و گرنت‌های معتبری شده است. از آن جمله می‌توان به برگزاری اگزیشن‌هایی در موزه هنرهای معاصر هیوستون، مرکز هنری واکر مینیاپولیس، کاستلو دی ریوولی تورین، مرکز هنرهای وکسندر کلمبوس، موسسه ی هنر شیکاگو، گالری سرپنتاین لندن، Museo de Arte Contemporaneo لیون اسپانیا، Hamburger Bahnhof برلین، موزه هنر AROS Aarhus کپنهاگ، Musée de l'Elysée لوزان سوئیس، گالری ملی ویکتوریا ملبورن استرالیا، موزه گلنستون پوتوماک مرلند، Kunstraum Dornbirn اتریش، Kunsthalle Tübingen آلمان، Museo Correr ونیز ایتالیا، موزه هیرشهورن و باغ مجسمه واشنگتن دی سی، موزه Stedelijk آمستردام و موزه هنر معاصر مونترال اشاره کرد.

شیرین مفتخر به دریافت جایزه لیلیان گیش (۲۰۰۶)، جایزه آزادی هیروشیما (۲۰۰۵)، اولین جایزه بین‌المللی در چهل و هشتمین دوسالانه ونیز (۱۹۹۹)، اولین جایزه بین‌المللی در چهل و هشتمین بینال دی ونزیا (۱۹۹۹)، جایزه آزادی هیروشیما (۲۰۰۵) و جایزه پریمیوم امپریال (۲۰۱۷) شده است. در سال ۲۰۰۹، اولین فیلم بلند خود، «زنان بدون مردان» را کارگردانی کرد. که برای او افتخار دریافت جایزه شیر نقره ای بهترین کارگردانی را در شصت و ششمین جشنواره بین‌المللی فیلم ونیز را به همراه آورد.

مروری بر آثار نشاط که توسط موسسه هنر دیترویت در آوریل سازماندهی شده است. در سال ۲۰۱۹، شیرین یک اگزیشن گذشته‌نگر با نام «شیرین نشاط: دوباره به خورشید سلام خواهیم کرد» در لس‌آنجلس برگزار کرد که در ۱۹ فوریه به موزه هنر مدرن فورت ورث منتقل شد و تا ماه می در معرض دید عموم قرار گرفت. او در حال حاضر در شهر نیویورک زندگی و کار می‌کند.

اینستالیشن ویو با نام: «سرزمین رویاها»

«گالری گلدستون» اگزیشنی از شیرین نشاط برگزار کرده که نام آن سرزمین رویاها است و در نیویورک برپا شد. سرزمین رویاها متشکل از بیش از صد عکس و یک فیلم دو کاناله بود که نمایانگر گرایش لنز دوربین هنرمند به سمت مردم غرب و غرب میانه ی آمریکاست. گفتنی است در این کالکشن به مناظری عمیقا چشمگیر و جذاب نیز پرداخته شده است اما در کلیت معطوف به مردمان آمریکاست.

(سرزمین رویاها - ویدیو اینسالیشن آرت - دو کاناله - فول اچ دی و مونوکروم - ۲۳ دقیقه و ۵۸ ثانیه)

شیرین در این اگزیشن، عکس ها و همچنین هر دو فیلم را به نمایش می گذارد. فیلم با دو کانال در یک اتاق تماشای آنلین و نمایش مجازی پخش می شود. سرزمین رویاها با ترکیب زبان هنری منحصر به فرد شیرین با رویکرد شهودی او برای مستندسازی موضوعاتی که از آنها عکس می گیرد، دیدگاه های چند وجهی و سورئال را به فرهنگ معاصر آمریکا در دوران ترامپ ارائه می دهد.

سرزمین رویاها که در سال ۲۰۱۹ در نیومکزیکو آفریده شد. یک پروژه چند رشته ای است با ماهیت ساختگی و مستند. که جمعیت متنوع آمریکایی این ایالت را به تصویر می کشد. اولین فیلم در اینستالیشن ویدئویی دو کاناله یک دانشجوی جوان ایرانی هنر به نام سیمین را دنبال می کند. که در مناطق حومه ای و روستایی نیومکزیکو سفر می کند و از ساکنان محلی در خانه هایشان عکس می گیرد.

(سیمسن - از کالکشن سرزمین رویا)

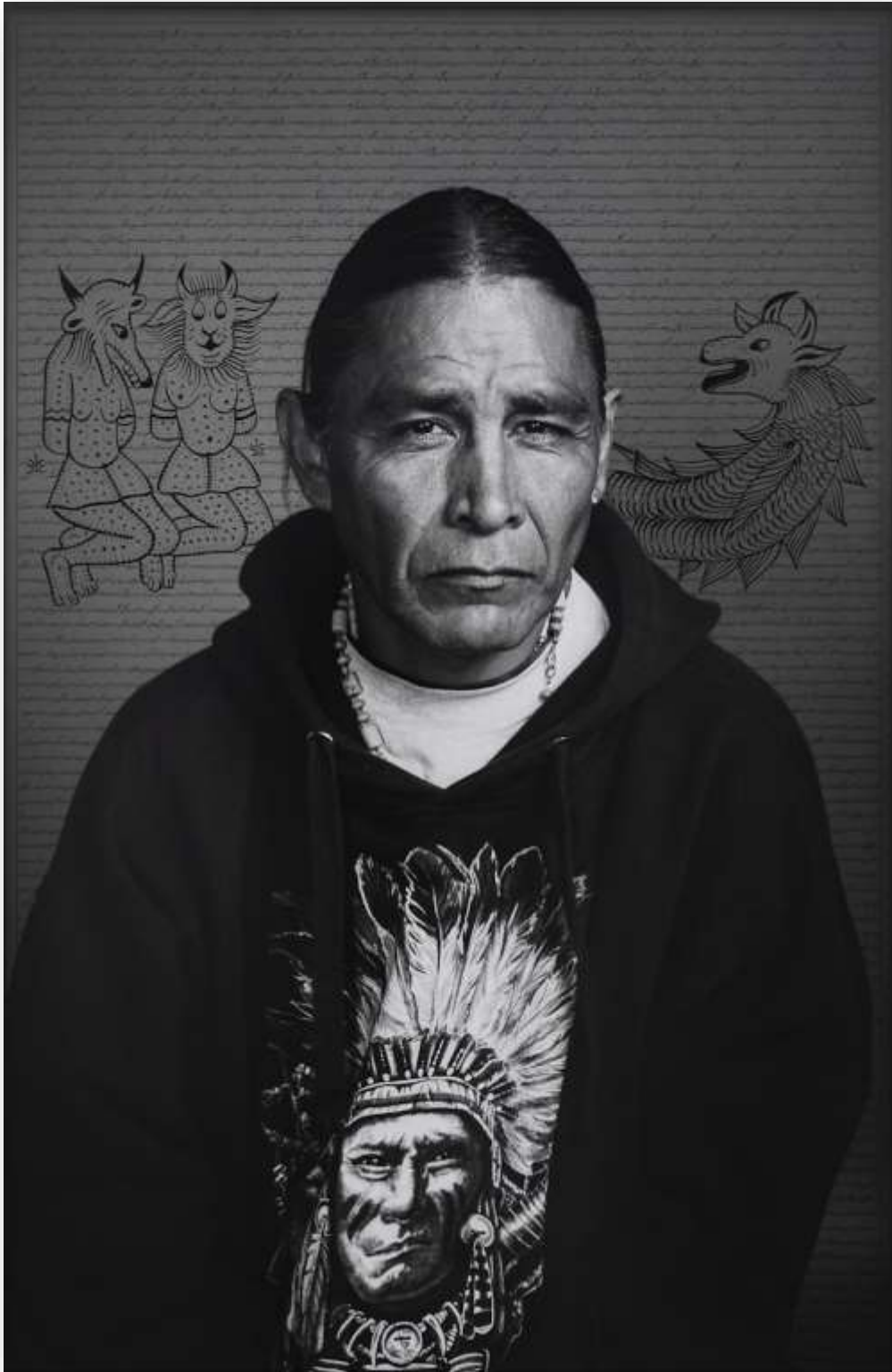

سیمین به عنوان بخشی از وظیفه قهرمان داستان، از سوژه هایش در مورد رویاهای اخیرشان می پرسد. از آنجایی که افرادی که با آنها روبرو می شود به وضوح رؤیاهایشان را شرح می دهند، بیننده در کنار سیمین که در ضمیر ناخودآگاه هر شرکت کننده سرگردان است به این روایت های خیالی منتقل می شود. نشاط فیلم را با نماهای سینمایی از مناظر عالی نیومکزیکو در کنار خیابان ها و محله های روزمره که سیمین در آن سفر می کند، القا می کند.

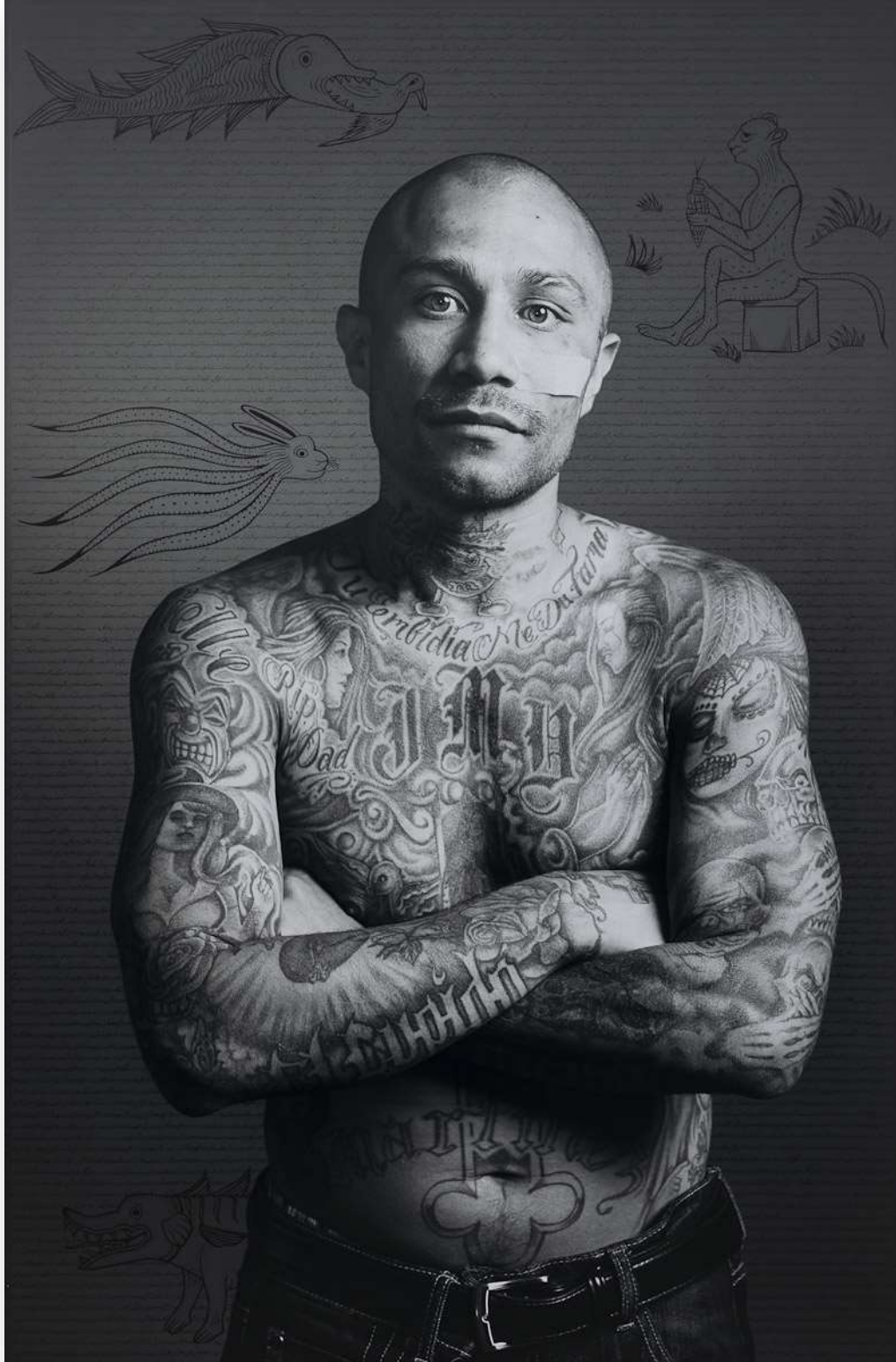
(اسحاق سیلوا - از کالکشن سرزمین رویا - ۲۰۱۹)

فیلم دوم پیچش شومی را در ماموریت ظاهراً بی‌ضرر قهرمان داستان نشان می‌دهد. سیمین به عنوان یک جاسوس ایرانی که وظیفه دارد رویاها و پرتره‌هایی را که می‌گیرد و در پناهگاهی در کوه‌های نیومکزیکو ضبط و تجزیه و تحلیل می‌شود، بایگانی کند. بر خلاف ده‌ها دانشمند رویایی که بی‌سر و صدا کار می‌کنند و با پشتکار دستورات را در تاسیسات کارخانه مانند دنبال می‌کنند. سیمین به طور قابل توجهی توسط یکی از سوژه‌هایش گیج می‌شود و او را در مسیری هدایت می‌کند تا تلاش کند ارتباط پنهانی آنها را پیدا کند. نشاط از طریق توانایی آشکار خود در اشاره به پوچی‌ها و شباهت‌های بین ایالات متحده و ایران، با زیرکی پیچیدگی‌های بین ماهیت زودگذر رویاها و تأثیر خطرناک ایدئولوژی‌ها و سیاست‌های سیاسی ظالمانه را برای آشکار کردن یک انسانیت مشترک بررسی می‌کند.

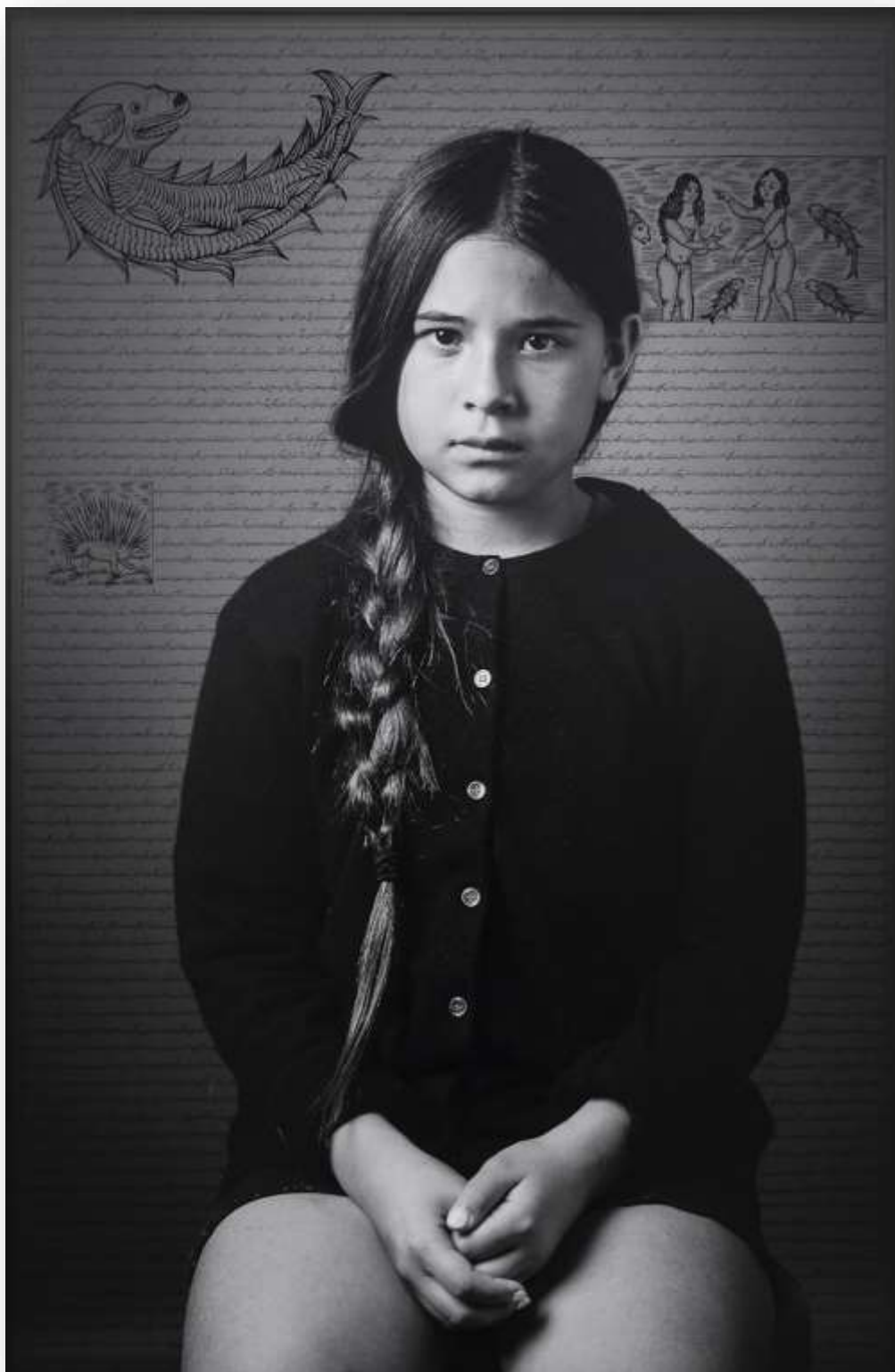
(هری نلسون - از کالکشن سرزمین رویاها ۲۰۱۹)

در کنار فیلم، اینستالیشن عکاسی سرزمین رویاها شامل صد و یازده عکس از ساکنان نیومکزیکو است که نشاط در طول فیلمبرداری از آنها گرفته است. نشاط نیز مانند سیمین از سوژه‌هایش درباره رویاهایشان پرسید که روی بسیاری از پرتره‌ها به فارسی به همراه نام و تاریخ و محل تولد ساکنین (سوژه‌هایی که قرار است خواب آنها آنالیز، طبقه بندی، بایگانی و دزدیده شود) ثبت گردیده است. تکنیک این هنرمند در به کار بردن خطاطی روی پرتره‌ها در سراسر آثار او تکرار می‌شود. در بسیاری از این عکس‌های جدید نشاط، نقاشی‌هایی از لحاظ فنی پیچیده و پراذین را شامل می‌شود که عناصر اسطوره‌ای و کهن رویاها را به تصویر می‌کشد.

(مانوئل مارتینز - از کالکشن سرزمین رویا - ۲۰۱۹)

این هنرمند خاطر نشان می کند: «ما در سراسر کشور رانندگی کردیم تا به دنبال منظره ای بگردیم که در یک لحظه شبیه ایران و جنوب غرب آمریکا بود. ما در نیومکزیکو نه تنها به دلیل طبیعت دیدنی اش بلکه به خاطر جوامع متنوع جمعیتی آن از بومیان آمریکایی، آفریقایی آمریکایی‌ها، اسپانیایی‌ها و انگلوس‌ها ساکن شدیم. نشاط از طریق ساخت این آثار پیچیده و در هم تنیده، با هر فردی که ملاقات می کرد، یک ارتباط عمیق بین فردی برقرار کرد که در نتیجه پرتره ای قدرتمند و فراگیر از آمریکا بود.

(کاترین اسپینوزا - از کالکشن ی سرزمین رویاها - ۲۰۱۹)

(ایوت جانسون - از کالکشن سرزمین رویا - ۲۰۱۹)

نشاط در حال تکمیل سومین فیلم بلند خود با عنوان سرزمین رویاها است و این اولین باری است که او کالکشنی از آثار را خلق می‌کند که شامل عکاسی، ویدئو و یک فیلم بلند است. سرزمین رویاها در سال ۲۰۲۱ اکران می‌شود و بازیگرانی مانند مت دیلون، شیلا وند، ایزابلا روسلینی، کریستوفر مک دونالد و آنا گان در آن حضور دارند.

اینستالیشن ویو با نام: «کتاب پادشاهان»

شیرین در این آگزیبیشن کالکشنی از عکس‌ها و یک ویدیوآرت را با تاکتیک اینستالیشن آرت به نمایش گذاشته است؛ که هر دو شرایط زیربنایی قدرت را در ساختارهای اجتماعی-فرهنگی بررسی می‌کنند. نشاط با الهام از شتاب گسترده قیام‌های سیاسی اخیر در جهان عرب، به منابع تاریخی و معاصر روی آورد تا استعاره‌های بسیار تحریک‌آمیزی برای شبکه روابطی که یک جامعه را در بر می‌گیرد، ایجاد کند.

این کالکشن عکاسی با عنوان کتاب شاهان، با اقتباس از نام کتاب کهن شاهنامه (کتاب شاهان) نامگذاری شده است. شاهنامه یکی از آثار پنجگانه هنری ادبی جهان در کنار هومر، شکسپیر و... است که فرهنگ جهانی را شکل داده‌اند و جز گنجینه‌های ادبی جهان طبقه بندی می‌شوند. ابوالقاسم فردوسی توسی شاعر پارسی زبان بین قرن ۹۷۷ و ۱۰۱۰ این منظومه‌ی بلند را با گویشی تراژدیک-حماسی با نام شاهنامه بازگو کرده

است. در این اثر، گذشته اسطوره ای و تاریخی ایران از زمان پیدایش جهان تا فتح ایران توسط اسلام در قرن هفتم روایت می شود.

این کالکشن مشتمل بر پرتره هایی از جوانان ایرانی و عرب است که به سه گروه تقسیم می شوند: توده ها، میهن پرستان و بدخواهان. عکس هایی سیاه و سفید با متون و نقاشی های خوشنویسی است که بر روی صورت و بدن هر سوژه حک شده است.

(محمد - از مجموعه کتاب پادشاهان - وطن پرستی - ۲۰۱۲)

(نیدا - از سری کتاب پادشاهان - موضوع وطن پرستی)

این متون و تصاویر برگرفته از شاهنامه و همچنین از شعرهای معاصر نویسندگان و زندانیان ایرانی، حالت های چهره و شدت عاطفه سوژه ها را مبهم می کند و انرژی کنونی ایران معاصر را به گذشته اسطوره ای و تاریخی اش پیوند می دهد. کالکشن فعلی به ماهیت تقابلی مجموعه ی نمادین « زنان الله » خود باز می گردد و در عین حال بر مضامین انقلاب و سربلندی های جسورانه جوانان تمرکز می کند.

(خانه من در آتش است - از کالکشن کتاب پادشاهان)

شیرین در اینستالیشن ویدیوی سه کاناله ی خود از مضامین عدالت و مبارزه هنرمند علیه محدودیت های حکومت استبدادی استفاده می کند. نشاط با ایجاد فضایی که در آن قضاوت اخلاقی زیر سؤال می رود و وفاداری بیننده بین همذات پنداری با قربانی و شریک قدرت در نوسان است، مردمان سرکوب شده و ناگفته های اجتماعی و فرهنگی را از طریق این اثر جسورانه بررسی می کند.

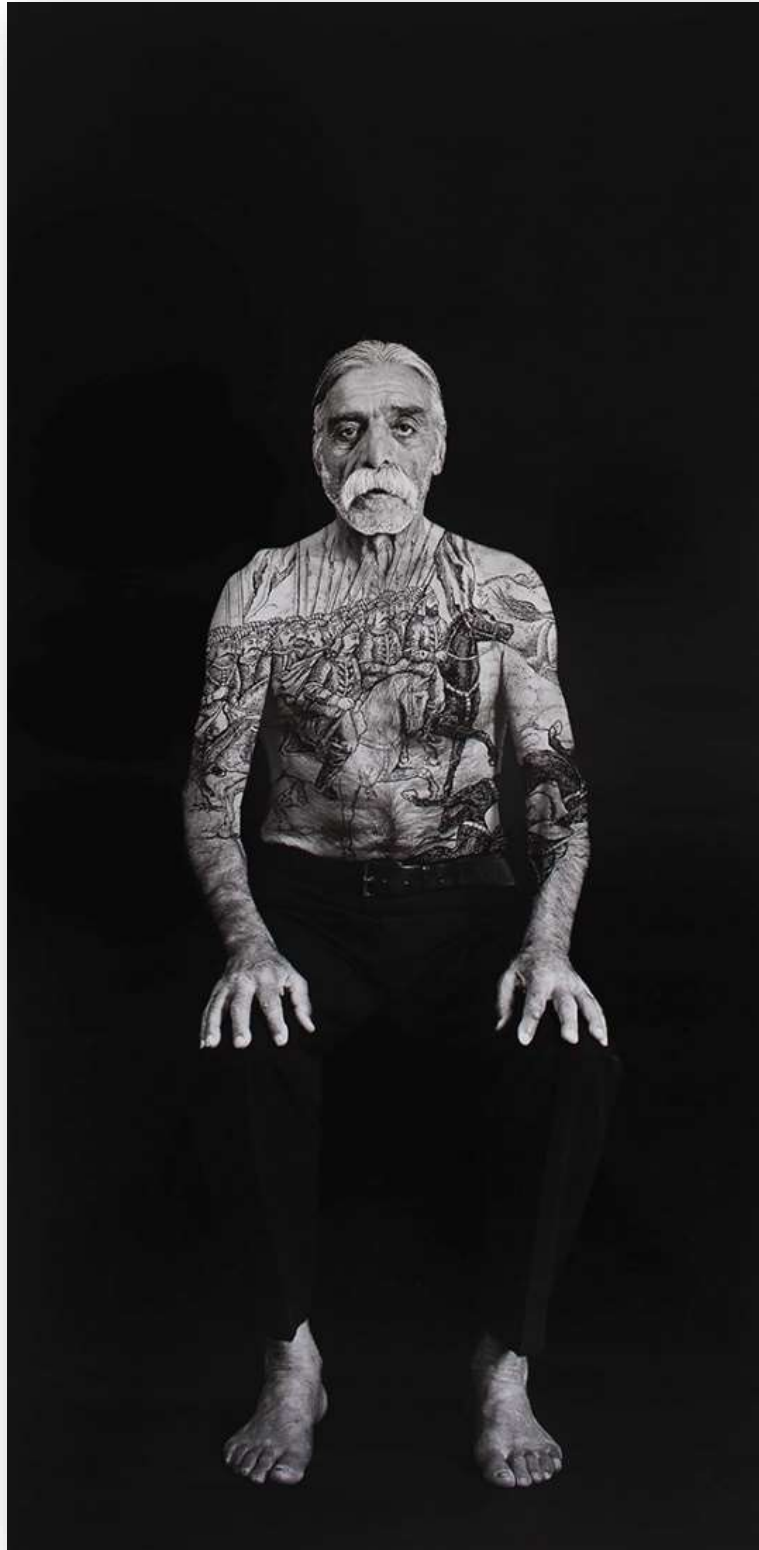

(صلاح - از مجموعه کتاب پادشاهان - ۲۰۱۲)

(مانا - از مجموعه ی کتاب پادشاهان - توده ها)

(بهرام - از کالکشن کتاب پادشاهان - بدخواهان - ۲۰۱۲)

منابع:

سخنرانی تد

Google Talk در سخنرانی

<https://www.artsy.net/artist/shirin-neshat>

<https://www.gladstonegallery.com/artist/shirin-neshat>

<https://www.phototraces.com/creative-photography/famous-contemporary-photographers/>